

Norsk Vannforening — 20 år

Av Bengt Rognerud

Bengt Rognerud er formann i Norsk Vannforening og forskningssjef på Institutt for geoteknikk- og forurensningsforskning.

20 år er lingen høy alder for en seriøs forening. Myndighetsalderen er nådd, men foreningen er ennå ung og full av pågangsmot til å kjempe for en fornuftig utnyttelse, pleie og samtidig for vern av våre vannressurser.

Gjennom de siste 10-år har interessen og oppmerksomheten i stadig sterkere grad blitt rettet mot vassdragene. Utviklingen i samfunnet har ført til en sterkere belastning i form av forurensninger og bruk av vann. Samtidig har velstandsutviklingen og mer fritid ført til økt interesse for vassdragene og utnyttelsen av disse bl.a. i rekreasjonssammenheng.

Utnyttelsen av vassdragene og forurensning av vannforekomsten er ikke noen ny sak. Fra lang tid tilbake har vi hatt forurensning som ofte var dominert av naturgitte prosesser. Etter hvert har den menneskelige aktivitet i vid forstand ført til en drastisk forverring og en sterkt aksellerert utvikling mot mere eutrofe tilstander. Etter hvert ble det viktig å rette oppmerksomheten mot denne utviklingen og sette inn alle krefter for å verne om og bevare vassdragene.

Vi er i dag meget takknemlige overfor de personer som for 20 år siden tok initiativet til å danne Norsk forening for Vassdragspleie og Vannhygiene. De så dengang behovet for et tverrfaglig informasjons- og debattforum der en kunne

drøfte oppgaver og problemstillinger relatert til vann og vassdrag.

Det har vært og det er en stor styrke at mennesker med så vidt forskjellig faglig bakgrunn og arbeidsområder møtes i felles forum for å arbeide for en bedret vassdragspleie og vannhygiene. Det gir en variert og interessant debatt og sikrer en bred og saklig informasjon.

Formålsparagrafen i foreningens statutter er vidtfattende. Foreningen skal virke for vassdragspleie og vannhygiene og fremme vitenskap og opplysning innenfor disse og beslektede felter. Det er også slått fast i statuttene at formålet skal fremmes ved møter og publikasjonsvirksomhet. Her har foreningen vært meget aktiv helt siden starten, og aktiviteten ligger i dag på topp sett i forhold til det administrasjonsapparat foreningens virksomhet er basert på.

Helt siden første året har foreningen hatt to møteserier, ordinære kveldsmøter og kollokvier. De ordinære møtene har hele tiden hatt en noe mer generell karakter, mens kollokviene har tatt opp spesielle temaer. På kollokviene har en gått mer i dybden på relativt avgrensede felt. Tilslutningen tyder på at dette opplegget har vært godt mottatt, og at en dekker behovet hos ekspertene og hos de som ønsker å få oversikt over hele fagfeltet.

Heldagsseminarene kom i gang noe senere, og så vidt jeg kan se ble det første holdt i 1972. Temaet var «Sur nedbør». Siden er det arrangert mange seminarer, og opp til tre pr. år. En 12—15 innlegg på en dag gir mulighet for å belyse et tema, og tilslutningen til seminarene har vært meget god. Eksempler på seminarer er: PRA (Program for rensing av avløpsvann), Vannbruksplanlegging, Vannverksberedskap og Avfallsteknikken i Norge. Materialet fra seminarene er i blant samlet i ekstranummer av VANN. Materialet er etterspurt i mange fagmiljøer, og har tydeligvis vært av stor interesse for forvaltningen på alle nivåer.

Et tilbakeblikk på programmene gjennom de første 20 år i foreningens virksomhet indikerer et bredt og variert opplegg på foreningens arrangementer. Vassdragsaker og hydrologi var ofte debattert de første årene, og særlig forurensning av vann, vannforsyning, avløp, rensing av vann og hygiene har etter hvert fått bredere plass. Spørsmål vedrørende slam, drift av VA-anlegg, forskning, vannressurser og lover har også vært behandlet på foreningens møter.

Når en tar et tilbakeblikk, slår det en at Norsk vannforening har vært tidlig ute med informasjon om en rekke viktige saker. Dette gjelder bl.a. begge forurensningslovene, Verneplanen, St. meld. nr. 107 Om arbeidet med en landsplan for bruk av vannressursene, Samlet plan for gjenværende vassdrag, Vannressursutvalget med mange flere.

De fleste møtene har vært holdt i Oslo, men over 50 møter har også vært holdt i ulike deler av landet.

Det har vært en viktig oppgave for foreningen å gi alle medlemmene del i den informasjon som kommer fram i mø-

ter, kollokvier og seminarer. Derfor har det vært lagt meget stor vekt på å få inn stoffet i tidsskriftet VANN. Tidsskriftet kom ut første gang allerede året etter at foreningen ble startet. Den 19. årgangen er altså i produksjon. Volumet har økt etter hvert, og sidetallet med fagstoff har vært oppe i over 500 på ett år. Kostnadene med tidsskriftet har økt meget betydelig de senere år, og ligger i dag langt over det som foreningen får inn i form av medlemskontingent. Uten en solid støtte fra Miljøverndepartementet, Statens forurensningstilsyn, Sosialdepartementet, og flere andre etater og myndigheter hadde foreningen ikke maktet å holde den standard og det omfanget tidsskriftet nå har. Det er med glede vi konstaterer at tidsskriftet med temanummer er ettertraktet. Dette kan vi takke en rekke interesserte bidragsyttere og tidsskriftets dyktige redaktør og redaksjonssekretær for.

Norsk Vannforening er i dag godt etablert, og har de senere år hatt en jevn stigning i antall institusjonelle medlemmer, mens det er en synkende tendens de aller siste år i antall personlige medlemmer. Det er en viktig oppgave å snu denne utviklingen sjøl om den ikke er spesiell for vår forening.

På en åremålsdag som denne er det viktig å se framover, og legge planer for kommende år. Den ideelle målsettingen foreningen har, burde kunne vinne tilslutning blant alle som arbeider med og interesserer seg for vann og vassdrag. Tanken om lokale avdelinger av Norsk Vannforening har vært drøftet før, men jeg tror tida er inne til å arbeide videre med den løsningen. Med en slik organisering, tror jeg en ville nå flere medlemmer og stimulere til økt engasjering lokalt. Det er en meget viktig oppgave å spre infor-

masjon om våre vann og vassdrag og motivere alle med brukerinteresser til å ta vare på denne livsviktige ressurs.

Det vil også være nødvendig å følge opp med aktuelle temaer, dvs. holde en dynamisk stil slik at en alltid holder seg i frontlinjen av utviklingen. Enkelte personer er vel interessert i at foreningen kunne gå mere aktivt ut i vernesaker. Personlig tror jeg at en nøktern og saklig stø kurs i det lange løp vil bidra til at en når det mål foreningen arbeider for.

Et meget stort antall mennesker har vært engasjert i arbeidet innen Norsk Vannforening. Det gjelder i ulike komitéer, som innledere og debatanter og i en rekke arrangement over hele landet. Dette har vært en forutsetning for driften av Norsk Vannforening, og har en stor del av æren for det renomé Norsk Vannforening har. En vil derfor rette en takk til alle som har deltatt, og til de som i dag arbeider aktivt innen foreningen.

Bengt Rognerud